

Циркунівська громада: щасливе життя треба відновлювати самим

Автор:

Війна триває, але сидіти і чекати – не вихід. У деокупованій Циркунівській громаді Харківської області вже працюють над відновленням нормального життя. Тут почали ремонтувати розбите житло, налагоджують роботу комунальників та навіть готують виступи хорового колективу.

Жодного цілого будинку

Циркунівська громада була окупованою у перші часи війни. Начальник Циркунівської сільської військової адміністрації Микола Сікаленко побачив рашистів о пів на дев'яту ранку 24 лютого 2022 року – через центр села проїхали танки та БТри. А односельці кажуть, що окупанти були в Циркунах вже о сьомій.

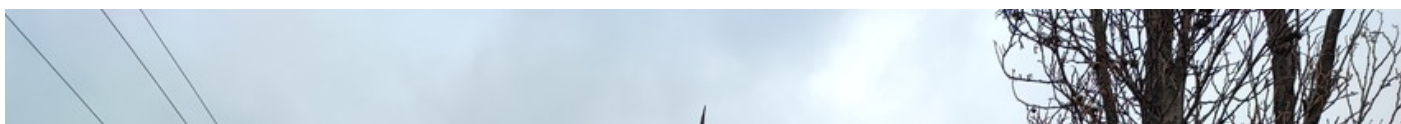
Тож виїхати у бік Харкова встигли одиниці.

Під окупацією громада знаходилася близько двох з половиною місяців, офіційна дата визволення – 5 травня 2022 року. А потім настало важке літо, бо росіяни постійно обстрілювали населені пункти громади, тож багато людей виїхали. Але після вересневого контрнаступу місцеві жителі почали потрохи відновлювати нормальне життя у своїй громаді.

Люди зізнаються, що це непросто, але ж коли є бажання, то все можливо. Хоча, зрозуміло, війна ще не закінчилася, тож повернути нормальне життя, таке, яким вони жили раніше, водночас не вийде. Дуже багато горя й руйнувань росія принесла і продовжує приносити.

– На сьогоднішній день, за нашими підрахунками, які, безумовно, не точні (точні будуть після обстеження комісій, що займаються актуванням руйнацій), у Циркунах близько 15 відсотків житла повністю зруйновано. Найбільше постраждало у громаді село Руські Тишки, де відновленню не підлягає 50 відсотків житла. А так у нас немає жодного цілого будинку, кожен обов'язково отримав хоч якийсь пошкодження, – розповідає Микола Сікаленко.

Налаштовані на відновлювання

Скільки місцевих залишалося вдома під час окупації, порахувати неможливо, але на момент звільнення у громаді було не більше 1000 людей. Це приблизно 10 відсотків від довоєнної кількості жителів. Зараз люди доволі активно, як каже начальник СВА, повертаються: населення вже складає 3500 мешканців. Микола Сікаленко не здивований: крім того, що люди хочуть додому (бо як гарно б десь не було, вдома краще), він бачить ще одну причину активного повернення населення.

– Так, війна триває, але наша громада, не чекаючи її закінчення, працює, намагається відновлюватися. В межах своїх можливостей підтримуємо людей, допомагаємо ремонтувати житло, – розповідає начальник Циркунівської СВА.

Поки що ця допомога не така суттєва, як хотілося б, тож багато місцевих відновлюють житло самотужки. Волонтери безкоштовно встановлюють вікна. Активно допомагає благодійна організація «Мирне небо» – вони накривають дахи, рятують будівлі від дощу. Якщо немає хазяїв приміщень, усе одно накривають. Така робота вже проведена у близько 300 домівках.

У Циркунівській громаді впевнені, що їх не залишать наодинці з їхніми проблемами, головна з яких – відновлення житла. Наразі військова адміністрація працює над

залученням до цієї роботи державних та приватних програм, в тому числі з європейськими партнерами. Розповідати подробиці поки що не хочуть, але вірять, що результат буде.

– Люди самотужки не відновлять житло, бо це дуже великі кошти. Я не можу зараз розповідати про все – люблю, щоб це вже було в руках, от тоді можна говорити. Але дуже багато фондів іноземних з нами працюють, виходимо на певні домовленості, тож приводи для оптимізму є. Деякі інвестори ще побоюються через невизначеність, але коли тільки закінчиться війна, я вірю на 1000 відсотків, що у нас почнеться дуже велика робота, – впевнений Микола Сікаленко.

Куди їхати і навіщо?

На площі біля розбитої сільради в Циркунах удень завжди багато людей. Тут постійно триває якась робота – волонтери отримують та розподіляють гуманітарну допомогу, перевіряють та передають місцевим, в яких ще немає світла, генератори. Люди приходять сюди й для того, щоб поспілкуватися, дізнатися новини – наприклад, у місцевому Пункті Незламності.

Спілкуємося з Валентиною, яка тут працює. Жінка розповідає, що коли були під окупацією, сиділи вдома та чекали, поки їх звільнять ЗСУ. Виходили кудись рідко, до

рідні або у магазин «Весна». Там був ковбасний цех, і вони роздавали людям безкоштовну ковбасу, годували людей два місяці окупації.

– На нашу вулицю майже не приходили окупанти, бо у нас п'ять дворів і всі люди були вдома. А ті будинки, де господарі повиїжджали, їх розграбували, особливо якщо будівлі були великі, красиві. Як тільки нас звільнили та відкрили дорогу на Харків, сусіди повиїжджали. Ми з чоловіком залишилися одні на всю вулицю. Обробляємо город, тримаємо домашнє господарство, підлатали дах, повставляли вікна – і живемо. У нас невеликі пошкодження, такого жаху, як у людей, слава богу, не було, – говорить Валентина.

Її сини служать, один зараз на фронті у Бахмуті, другий – у Києві. Жінка дуже переживає за дітей. Каже, найбільше вона хоче зараз, щоб вони повернулися додому. Бо коли військові повертаються до своїх родин, це означає, що війна закінчилася і настала Перемога.

Трохи далі від Пункту Незламності декілька чоловіків налагоджують генератори. Питаю, хто вони і що роблять. «Волонтери, – відповідають. – Що робимо? Допомагаємо там, де потрібно».

Володимир весь час залишався вдома. Куди виїжджати, каже він, і навіщо?

– Будинок постраждав, було два прильоти. Погріб завалило, веранду розбило. Коли став волонтером, почав допомагати тут: вивантажувати, ремонтувати. Де живу? У

своєму домі. Відновилися, родина виїжджала, а тепер повернулася. Світло в нас уже є, все добре, – розповідає чоловік.

Сергій виїжджав із громади, повернувся влітку. За словами чоловіка, зараз настрої у людей зовсім інші.

– Громаді добре допомагають, «гуманітарки» всім вистачає, і настрої кращі зараз, бо стріляти перестали. Люди бачать зміни, якимось пристосувалися, хочуть повернути нормальне життя. Так, це не скоро ще буде, роботи багато. Але люди вже не бояться, інакше себе почувають, – зазначає Сергій.

До речі, про обстріли. Біля сільради зібрали всі снаряди та ракети, які на центральну площу Циркунів прилітали. Знесли їх в одне місце з невеликої території радіусом десь у 300 метрів. Купа чимала, і чого тут тільки немає. Коли ми дивилися на всі ці «скарби», навіть думати не хотілося, скільки ж цього прилітало сюди, якщо взяти всю площу Циркунів. А що казати про Руські Тишки, які найбільш постраждали в

громаді? А про всі її населені пункти? І скільки десятиліть Харківську область ще будуть обстежувати, збирати тут, розмінювати, щоб люди могли спокійно жити на своїй землі та не боятися натрапити на ворожу міну чи снаряд?

На дачах зараз небезпечно

Ще одне важливе питання для відновлення громади – розмінування території та безпека місцевих, які, на жаль, не завжди обережні та не завжди дбають про своє життя та здоров'я. Хтось ходє до лісу, що зараз категорично заборонено через велику мінну небезпеку.

Перед великодніми святами людям заборонили ходити на кладовища. Начальник Циркунівської сільської військової адміністрації підкреслив, що категорично забороняв це робити тим, хто звертався з таким питанням. Сапери через великий обсяг роботи цю територію ще не обстежували. Тому рівень мінної небезпеки на цвинтарях оцінити неможливо, але, судячи з того, як інтенсивно громаду обстрілювали, він чималий. Тому біля цвинтарів ставили таблички, що вхід заборонено. А далі – то вже був здоровий глузд людей. Але поки що минулося.

Зараз Микола Сікаленко закликає людей, які не живуть у громаді, але мають тут дачі, не приїжджати, щоб перевірити, що сталося з їхнім майном. Наразі це не на

часі.

– Зрозуміло, що прийшла весна, стало тепліше. Люди, в яких є дачні будинки в нашій громаді, хочуть приїхати та подивитися, що сталося з їхнім майном. Можливо, його треба поновити або відремонтувати. Тим більше, що вже не треба брати дозвіл – проїхати можна вільно. Але дуже прошу всіх цього не робити. І в Циркунах, і в Руських Тишках багато території не перевірено, тож ніхто не знає, які вибухонебезпечні предмети там залишилися. Військова адміністрація отримує зараз дуже багато заяв від місцевих жителів на перевірку їхніх дворів та ділянок. Але поки що спеціалісти не перевірили ваш маєток, побережіть своє здоров'я та життя і краще не ризикуйте, – каже він.

Повертаються навіть з дітьми

Коли я до неї підійшла, Ірина займалася прийомом хліба, що привезли роздати людям. Вона залишалася вдома з початку війни. Хата Ірини вціліла, трохи постраждали тільки ворота, двері та три вікна. Ще не все відновили, але з чоловіком живуть вдома.

Розповідає, що спочатку громаді було важко, бо не працювали магазини. Зараз відкрилися, тож уже все у цьому сенсі нормально. Хоча гуманітарна допомога все

одно людям потрібна, бо не всі мають можливість щось купувати.

– Який настрій у людей? Відновлюємося і чекаємо на перемогу. Як тільки десь суботник чи щось треба зробити, люди одразу приходять. Навіть ті, хто живе зараз у Харкові, бо будинки розбиті, все одно приїжджають і допомагають. Хочеться всім додому, як би гарно нас десь не приймали. Повертаються навіть з дітками, у мене сусіди повернулися. Їхня хата ціла, ми в них у підвалі ховалися від обстрілів, – розповідає волонтерка.

У військовій адміністрації також підкреслюють небайдужість місцевих. Двічі проводили суботники, збиралося більше сотні людей. Жителі просять, щоб їх інформували, коли треба приходити, і вони будуть працювати. «Подивіться, який порядок у нас кругом, а було ж усе засмічено», – з гордістю показують прибрану територію у центрі Циркунів.

Комунальники налагодили вивіз сміття, вже є графік по селах, люди його знають. На жаль, з технікою проблеми: рашисти забрали новенький екскаватор, причіп. Зараз громада працює з різними фондами щодо забезпечення технікою, тож комунальники будуть дуже вдячні, якщо хтось допоможе їм у цьому питанні. Техніка тут украй потрібна.

Про те, що людей у Циркунівській ТГ побільшало, говорить і поліцейський офіцер громади Юрій Черкашин. У травні йому вручили медаль «Захиснику Вітчизни». Сам старший лейтенант розповідає про те, як у перший день війни вступив у пряме зіткнення з окупантами, дуже стисло, без подробиць. Мешкає правоохоронець у

Харкові, їхав до своєї громади, щоб допомагати людям, які були налякані та не знали, що робити. На Північній Салтівці біля окружної дороги натрапив на росіян. Вийшов прямо на них.

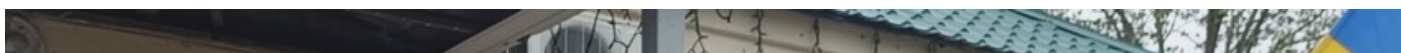
– Потім наші хлопці із ЗСУ їх розбили. Після цього поїхав до лікарні, бо отримав контузію. На роботу повернувся після лікування. Працюємо кожен день, допомагаємо громаді, роздаємо гуманітарну допомогу. Коли у травні звільнили Циркуни, були сильні обстріли, ми возили хліб, їжу, воду кому потрібно. Евакуювали людей. А зараз люди повертаються потрошку. Так, роботи стало більше, але хочеться, щоб всі повернулися – і нехай буде ще більше роботи. Аби все закінчилося, люди не боялися за своє життя, відбудували свої домівки, – каже Юрій.

Молодь не цурається роботи

Начальник СВА розповідає, що у громаді зараз приблизно 100 дітей. Що особливо радує – є чимало молоді, яка дуже активна. Займаються волонтерством, допомагають у роботі гуманітарного хаба.

– Молодь не цурається роботи, а працює на громаду. Хочемо з них зробити молодіжну раду, залучити їх до управління громадою – це буде підготовка кадрів на майбутнє. Життя продовжується, громада відновиться, відродиться. Молодим доведеться брати активну участь у її подальшому розвитку, тож нехай підключаються вже зараз, – зазначає Микола Сікаленко.

У громаді поступово відновлюється самоврядування: створена військова адміністрація, починають працювати служби, які були у сільській раді до війни. Вже працюють служба у справах дітей, центр надання соціальних послуг, реєстратор і структурні підрозділи СВА – бухгалтерія, економічний відділ, землевпорядник.

Не залишається поза увагою і культурне життя. У Черкаських Тишках волонтери багато уваги приділяють культурно-просвітницькій діяльності, є ціла програма, за якою в цьому селі працює благодійний фонд «Звичайні люди». Там навіть є хор з місцевих виконавців. Зараз колектив готує концертну програму до свят, які у майбутньому обов'язково будуть проходити у громаді.

Тож місцеві жителі не хочуть просто сидіти та чекати, коли повернеться їхнє довоєнне щасливе життя. Воно само не повернеться. Його можна тільки самим відновити, що вони й роблять.

А про те, що відбувається зараз у Руських Тишках, читайте незабаром.

Нагадаємо, що у Циркунах [відновлення електропостачання вийшло на фінальний етап](#), а також звідси тепер працює [автобусний маршрут до Харкова](#).

Також нагадаємо, що [наразі не час відвідувати дачі, розташовані у Циркунівській громаді](#).

Головні новини [Циркуни](#) та інших населених пунктів громади читайте на нашому сайті.